

Mijn stad onze Planeet!

ALLE BEETJES HELPEN, WANT WE ZIJN
MET EEN MILJOEN BRUSSELAARS

Maandblad - April 2010 - nr. 52

België - Belgique

P.P. - P.B.

B - 010

P202224

🕒 **Afvalvermindering** > p3
**De Brusselse
afvalbestrijders**

🕒 **Biodiversiteit** > p6
Brussel, mijn aarde

🕒 **Duurzame
consumptie** > p7
**solidaire
aankoopgroepen**

🕒 **Energiebesparingen en
sociale begeleiding** > p4 en 5
**Mogelijk voor
elk inkomen**

LEEFMILIEU
BRUSSEL

- BIM -

Nieuwe info over ecologisch bouwen

Ecologisch bouwen zit in de lift. Ecologisch bouwen betekent vooral het uitrusten van nieuwbouwprojecten met milieuvriendelijke en ecologische technologieën. Het gaat dus niet alleen om de integratie in een bepaalde omgeving door nieuwe en lokale grondstoffen te gebruiken!

Brusselaars gebruiken steeds meer ecologische materialen om een huis te bouwen of te renoveren. Maar aangezien het om nieuwe materialen en technieken gaat, is het niet altijd eenvoudig om de juiste keuzes te maken, laat staan om ze voor te stellen aan de verschillende bouwondernemingen. Leefmilieu Brussel heeft een reeks praktische infofiches uitgewerkt, met een antwoord op de meest gestelde vragen: welk isolatiemateriaal kies ik het best, wat moet ik doen met mijn raamkozijnen, hoe kan ik mijn huis beschermen tegen geluidsoverlast, hoe kan ik mijn huis het best renoveren met oog op onze gezondheid?

Download deze documenten op www.leefmilieubrussel.be
 > Particulieren > Zoeken per thema > Ecologisch bouwen. Of bel naar 02 775 75 75 voor een papieren versie.

CIJFER van de MAAND

De groene ruimten in Brussel nemen een oppervlakte in van 8.563 ha, wat ongeveer 50% is van de oppervlakte van het Gewest.

Parken, bossen, het Zoniënwoud, privé-tuinen, begraafplaatsen, sportterreinen ... vertegenwoordigen ongeveer de helft van de oppervlakte van het Gewest! Door hun groen karakter dragen deze ruimten bij tot onze levenskwaliteit, onze gezondheid en de ontwikkeling van een aanzienlijke biodiversiteit.

Ze moeten echter doorlopend worden beschermd en verbeterd, ook dienen zij toegankelijker en aangenamer te worden voor de inwoners van het Gewest. Ze mogen geen ontoegankelijke reservaten vormen maar moeten geïntegreerd zijn in de stedelijke dynamiek. En dit overal in de stad, niet alleen in de "groene" wijken.

Een atlas vol vlinders

De aanwezigheid van vlinders zegt veel over de kwaliteit van de biodiversiteit van een gebied. Vaak is het een aanduiding dat er heel wat andere soorten te vinden zijn en hoe het met het milieu is gesteld.

Daarom wordt de groei van vlinderpopulaties bijna overal ter wereld nauwgezet in het oog gehouden. Ook in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Alle informatie die de afgelopen jaren werd verzameld, zal worden gebundeld en commentariseerd in de publicatie 'Dagvlinders van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest'. Te bestellen voor slechts 15 euro bij Leefmilieu Brussel.

www.leefmilieubrussel.be 02 775 75 75

Koewinkje

Blauwtje sp

Mijn stad onze planeet

Maandelijks publicatie (verschijnt maandelijks, behalve in januari, juli en augustus) - Leefmilieu Brussel - Gulledele 100 - 1200 Brussel Tel. 02 775 75 75 - info@leefmilieubrussel.be - www.leefmilieubrussel.be
 V.U.: J.-P. Hannequart en E. Schamp. **HERLEZINGCOMITÉ**: Xavier Van Roy, Mathieu Molitor, Louis Grippa, Rik De Laet. **REDACTIE**: Marc Magain - Vertaling: Maarten Geerts. **FOTO**: Leefmilieu Brussel - A. Vanderhaegen (p. 2); Fanny Colot (p. 3); Marc Magain (p. 4, p. 5, p. 6, p. 7); Leefmilieu Brussel (p. 3, 6, 8). **PRODUCTIE**: www.4sales.be © IBGE-BIM - Gedrukt met plantaardige inkt op gerecycleerd papier.

Europese Week van de Afvalvermindering

De beste AFVAL-BESTRIJDERS van Brussel

Met de financiële steun
van de Europese Commissie

Vijf van de 67 Brusselse projecten werden genomineerd voor de Trofee van de Europese Week van de Afvalvermindering 2009. Ze werden geselecteerd uit meer dan 2 600 initiatieven afkomstig van 22 landen en regio's.

► Wie alleen woont, produceert vaak meer afval dan wie in groep samenleeft. Daarom bundelt het bewonerscollectief van **'Vallon 44'** de krachten tegen verspilling. Eén van hen, Raphaël Calvelli, legt uit: "We kopen onze producten als groep aan, in grote verpakkingen, en verdelen nadien de inhoud. De verpakkingen hergebruiken we op verschillende manieren. We geven de voorkeur aan eenvoudige en veelzijdige basisproducten, en waar we kunnen maken we de producten zelf. We delen alles wat mogelijk is, te beginnen met goede ideeën." Voor de Week van de Afvalvermindering 2009 werd een workshop georganiseerd om huisschoonmaakmiddelen te maken.

Geen 'oververpakking' bij Oups.

► De **soepbar 'Oups'** verkoopt evenwichtige en gezonde soepen en voedingsproducten. Maar Oups wil ook minder afval produceren. Uitbaatster Nathalie Massoud: "We gooien hier niets weg! We gebruiken 90% van de groenten, de rest composteren we. We vermijden nutteloze en dure verpakkingen: klanten die regelmatig onze boodschappenzak terugbrengen, krijgen op termijn een dessert cadeau. Drankjes zijn in glazen flessen en de yoghurt van het huis wordt verkocht in kleine, afwasbare bokaaltjes. Het water dat we serveren, komt gewoon uit de kraan." Ter gelegenheid van de Week van de Afvalvermindering sprak Nathalie met klanten over haar initiatieven.

► Tijdens de Week van de Afvalvermindering ontving het personeel van de **gemeente Sint-Gillis** elke ochtend een e-mail met tips om minder afval te produceren. Sandrine Snyers coördineerde het project bij de gemeente: "We plakten stickers op de kopieertoestellen en printers om mensen eraan te herinneren zowel voor- als achterkant van het papier te gebruiken. Als papier toch slechts aan één kant was bedrukt, dan maakten we er notablokjes van." Er werd een uitleendienst voor herbruikbare bekertjes (voor feesten en publieke bijeenkomsten) opgestart, en

potje handcrème werden omgetoverd in respectievelijk een olijfontpitter, een rasp en een groenteschiller." Tijdens de Week van de Afvalvermindering kon het publiek zich op een tentoonstelling vergapen aan al deze uitvindingen.

► In het jeugdhuis **'Ecole des devoirs du Foyer des jeunes des Marolles'** nemen de kinderen een hapje voor ze aan hun huiswerk beginnen. Vaak brachten ze hiervoor kleine drankkartonnetjes, zakjes chips en snoep mee. Laurence Goossens: "Voor de Week van de Afvalvermindering zorgden we voor evenwichtige en afvalvriendelijke hapjes: een buffet met vers fruit, herbruikbare bekertjes en grote flessen fruitsap." Tijdens de actie werden er tal van activiteiten rond de afvalproblematiek georganiseerd waarop de kinderen hun belangstelling voor de milieuproblemen konden tonen.

Gezondere hapjes in de Marollen.

► De studenten van de **sectie 'Industrieel design' van La Cambre** kregen de opdracht om nuttige gebruiksvoorwerpen te maken met de inhoud van onze blauwe afvalzakken. En dat leidde tot wonderbaarlijke resultaten: het lipje van een blikje werd een paperclip, flessen werden documentenhouders, strooibusjes of zandlopers. Marion Beernaerts is professor aan La Cambre: "De verpakkingen van filmrolletjes, een conservenblik en een metalen

SCHRIJF U IN VOOR DE WEEK VAN DE AFVALVERMINDERING 2010

De volgende Europese Week van de Afvalvermindering zal doorgaan van 20 tot 28 november 2010. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest doet een oproep om hiervoor projecten in te dienen. Wie een actie wilt organiseren rond afvalpreventie, hergebruik of composteren kan zich inschrijven op www.leefmilieubrussel.be > Particulieren > Afval > Wat doet het Gewest. Op deze site vindt u ook videoreportages over de projecten die in dit artikel aan bod kwamen.

Voor meer info : 02 775 75 75 of
info@leefmilieubrussel.be

Energiebesparingen: voor iedereen haalbaar

Brussel HELPT GEZINNEN MET EEN LAAG INKOMEN om energie te besparen

Julia heeft een bescheiden inkomen. Om dubbele beglazing te installeren, kan ze een beroep doen op een sociale groene lening en op premies. Georges* heeft een laag inkomen en bespaart op zijn energiebudget. De ene ontving technische en administratieve begeleiding; de andere kon rekenen op sociale energiebegeleiding. Deze dienstverleningen zijn een initiatief van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Een basisbegeleiding om energie te besparen.

Technische begeleiding

Een woensdagnamiddag in de kantoren van de vzw *Habitat et Rénovation* in Elsene, een van de tien verenigingen van Netwerk Wonen. Julia is eigenares van een oud huis in de buurt. Ze woont zelf op het gelijkvloers en verhuurt de twee andere verdiepingen. Ze legt haar moeilijkheden uit.

Ze wil haar vensters vervangen om de energiefactuur te beperken. Maar het prijsbestek schrikt haar af. Ze weet dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest energiepremie's toekent, maar die worden pas na de facturatie uitbetaald. Ze vraagt zich daarom af hoe ze die investering kan financieren? Ze heeft er immers zelf het geld niet voor.

Cristina Dantas Pereira is architect en renovatieadviseur bij de vzw. Ze luistert aandachtig naar wat Julia haar te vertellen heeft en stelt haar gerust: "Weet u dat er een sociale lening bestaat met 0 % interest? Daarmee kunt u de werken alvast laten

uitvoeren. En met het geld dat u nadien uitspaart, kunt u de lening terugbetalen. Laten we een afspraak maken om de zaak rustig te bespreken en samen uw dossier te analyseren."

Sociale begeleiding

Dezelfde dag, enkele kilometers verderop in de Marollen. Georges huurt er een eengezinswoning. Hij heeft in de kelder net isolatiemoffen geïnstalleerd rond de verwarmingsleidingen. Hij heeft bijna geen financiële middelen en kon voor deze kleine investering rekenen op de sociale energiebegeleiding van de vzw *Fédération des Centres de Service Social*.

Georges praat er met Yannick Mercier die hem al enkele weken begeleidt bij zijn inspanningen om energie te besparen. Ze spreken af om tijdens de volgende afspraak de stand van zaken op te maken door de meterstanden te analyseren en het verbruik te vergelijken. De technische

kennis van Yannick kwam van pas om Georges het nut van zijn inspanningen te laten inzien. Zoals zo velen die aan het begeleidingsprogramma deelnemen, hoopt hij enkele euro's te recupereren die hij dan in andere zaken kan investeren.

WIST U DAT ?

Iedereen kan investeren

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft enkele premies in het leven geroepen om energiebesparingen te realiseren. Die premies kunnen hoger oplopen in wijken waar investeringen extra worden gestimuleerd. Ook kan, in sommige gevallen, een beroep worden gedaan op sociale groene leningen, tegen 0 % interest. Het is de bedoeling om investeringen haalbaar te maken voor iedereen, zelfs voor huurders. Meer informatie op het nummer 02 775 75 75 of op www.leefmilieubrussel.be
> Particulieren > Mijn premies > Sociale groene lening.

Ontmoeting

CRISTINA DANTAS PEREIRA, Architect,
Renovatieadviseur Habitat & Rénovation vzw

Cristina Dantas Pereira - Brussel

"We komen heel veel mensen tegen vol goede wil en goede intenties. Om hun werken te realiseren, hebben ze technisch advies nodig en administratieve begeleiding. Het gebeurt dat we uitleg geven aan huurders en dat zij het zijn die de eigenaars ervan kunnen overtuigen om te investeren."

KOMEN

Yannick Mercier - Brussel

Ontmoeting YANNICK MERCIER,

Lid van het team van sociale energiebegeleiding

“FÉDÉRATION DES CENTRES DE SERVICE SOCIAL”

“Onze opdracht begint vaak met het regelen van financiële problemen. Die wijzen regelmatig op onderliggende energieproblemen. Vervolgens moeten we het vertrouwen herstellen bij onze gesprekspartners die men maar al te vaak met de vinger wijst. De sociale dimensie van ons werk komt op de eerste plaats.”

Complementaire polen

Deze twee verhalen tonen aan dat er specifieke netwerken nodig zijn om de zwakkeren in de maatschappij te informeren over energiebesparingen. En die netwerken moeten de problemen langs de twee essentiële kanten benaderen: enerzijds helpen om technische kwesties en administratieve vragen over de premies te beantwoorden, anderzijds helpen door gedragswijzigingen energie te besparen. Het moeilijke van de zaak is dat de gedragsadviezen zich vaak richten tot huurders die geen rechtstreekse zeggenschap hebben op de technische aspecten van de woning.

De actie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest is gebaseerd op deze gedachte. Ze is nu des te belangrijker omdat 30 % van de bevolking in het Gewest afhankelijk is van werkloosheidsuitkeringen, OCMW-bijdragen of gehandicaptentoeelagen.

Christophe Barbieux van Leefmilieu Brussel: “Voor een welgesteld gezin neemt de energiefactuur ongeveer 4 % in van het budget. Voor een gezin met een laag inkomen kan dat oplopen tot 10 à 20 %, waardoor energiebesparingen eens zo belangrijk worden. Daarom is het van fundamenteel belang om deze gezinnen technisch en administratief te begeleiden. En

daarom moeten we kanalen en specifieke sociale netwerken vinden om de boodschap over te brengen, daar waar ze nog niet is aangekomen.”

Gewestelijk netwerk

Zo is een heel netwerk ontstaan met steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Netwerk Wonen brengt tien vzw's samen die actief zijn in elf gemeentes. Cristina Dantas Pereira: “Ik heb een opleiding gevolgd bij Leefmilieu Brussel, waardoor ik nu beter kan antwoorden op de technische basisvragen. Wij nemen echter niet de plaats in van de architect of de vakman! Daarnaast geven we ook advies over premies en sociale leningen.” Elk jaar volgen ongeveer 50 mensen de opleiding tot energieadviseur...

De filosofie verschilt haast niet van de sociale energiebegeleiding. Yannick Mercier: “Onze eerste roeping is sociaal. Ze is het belangrijkste bij het werken met en opvolgen van de gezinnen. We moeten de deelnemers eerst overtuigen dat het nuttig is om met ons samen te werken. Nadien kunnen we tijdens onze regelmatige bezoeken tonen wat we tijdens onze opleidingen hebben opgestoken over energiebesparingen: stand van zaken opmaken en gedragsadvies verlenen.” In 2009 volgden ongeveer een honderdtal sociale werkers deze opleiding bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Christophe Barbieux: “Het zal u nauwelijks verbazen dat het aantal deelnemers zo hoog ligt. In bescheiden inkomens weegt het energiebudget zwaar door. Bovendien hebben de vrijmaking van de energiemarkten en de forse prijsstijgingen er mee voor gezorgd dat onbetaalde facturen de kwetsbaarheid en broosheid van de financiële mogelijkheden blootleggen. Ze liggen aan de basis van een groot deel van de eerste contacten tussen kwetsbare gezinnen en de sociale diensten. De sociale werkers zitten in de frontlinie en willen antwoorden aanreiken.”

Infor Gas Elek is een niet-commercieel informatiecentrum dat opkomt voor het recht op toegang tot energie (aardgas en elektriciteit). Het centrum geniet financiële steun van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en biedt gezinnen gratis, gepersonaliseerde begeleiding. En dat voor zaken die niet onder de bevoegdheden van de bestaande openbare diensten vallen. Het doel is om Brusselse gezinnen zo breed mogelijk te informeren over de levering van energie:

- informatie bij de **leverancierskeuze** (het aanbod van de verschillende leveranciers vergelijken, begeleiding bij de overschakeling naar een andere leverancier, enz.);
- informatie over de **sociale maatregelen** voor toegang tot energie;
- algemene informatie over de **levering van aardgas en elektriciteit** (verhuis, duidelijk begrip van de factuur, enz.);
- basisinformatie over mogelijke **energiebesparingen** en groene elektriciteit;
- eerste **juridisch advies** om klacht in te dienen tegen misbruik of om de bestaande beschermingsmogelijkheden in te roepen bij het risico op afsluiting door betalingsproblemen.

www.inforgaselek.be
info@inforgazelec.be
 Haachtsesteenweg 51 • 1210
 Sint-Joost-ten-Node • 02 209 21 90

**Wilt u op de hoogte
blijven van nieuwe
opleidingen van
Leefmilieu Brussel?
Schrijf u in op de E-News
voor professionelen:**
[www.leefmilieubrussel.be/
abonnement](http://www.leefmilieubrussel.be/abonnement)

2010, jaar van de Biodiversiteit

Brussel: MIJN AARDE!

2010 is het 'Internationale jaar van de Biodiversiteit'. Ondanks zijn stedelijke karakter, beschikt het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over een opmerkelijke rijkdom aan biodiversiteit. Leefmilieu Brussel zet zich in voor de bescherming ervan.

2010 Internationaal Jaar van de Biodiversiteit

Onze Aarde telt ongeveer 1,9 miljoen levende soorten. In ons land alleen al zijn er 55 000 te vinden. Helaas sterft een groot deel van hen uit. Daar moeten we, koste wat het kost, tegen optreden, zoniet komt op termijn onze eigen soort in de problemen: want er kan geen fruit zijn zonder insecten die de bloemen bestuiven, geen teelaarde zonder wormen die de grond omploegen, geen zuurstof zonder gewassen die die zuurstof aanmaken!

Dat is de uitdaging van het «Internationale jaar van de Biodiversiteit», zoals de Verenigde Naties het jaar 2010 hebben betiteld. 800 partners over de hele wereld, waaronder het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, hebben zich geëngageerd voor de 'Countdown 2010 voor biodiversiteit'.

En ons Gewest?

Wat betekent dat juist voor ons klein stukje Aarde? Brussel is een stad, maar dat neemt niet weg dat 50 % van de oppervlakte niet bebouwd is. Naast de parken en de uitgestrekte groene oppervlakten in de rand, is de stad een mozaïek van verschillende kleine groene ruimtes: privé-tuinen, parken, vijvers, sportterreinen, braakgronden, moestuinen, kerkhoven, bermen en kleine bosjes hebben hun plaats tussen de gebouwen. Deze lappendeken

herbergt een biologische rijkdom van een uitzonderlijke diversiteit: bijna 800 plantensoorten, 45 zoogdiersoorten (waaronder 17 vleermuissoorten), 92 inheemse nestbouwende vogelsoorten, 28 soorten dagvlinders, enz.

In een verstedelijkt milieu zoals het Brussels Gewest, draagt de biodiversiteit aanzienlijk bij tot de levenskwaliteit van haar inwoners (ontspanning, vrije tijd, cultuur, landschappen, enz.). Ze versterkt het imago en de aantrekkelijkheid van Brussel. Bescherming van de natuur en de biodiversiteit zijn onmisbaar voor de duurzame ontwikkeling van een stad.

Maar die stedelijke diversiteit staat onder druk. De niet-bebouwde ruimtes nemen gestaag af, de verbindingen tussen de groene zones worden bedreigd en verkeerswegen verhinderen de doorgang voor dieren of vormen een valstrik voor diegenen die het erop wagen ze over te steken. Voeg daarbij nog de luchtvervuiling, het gebruik van pesticiden, de vaak oncontroleerbare invasie van uitheemse soorten, enz. en we krijgen als resultaat dat de natuur verstikt. Sinds 1950 zijn er al 15 vogelsoorten en 200 inheemse plantensoorten verdwenen.

Een verantwoord beheer

In het beheer van haar groene zones, houdt het Brussels Gewest rekening met deze realiteit.

Ter gelegenheid van het 'Jaar van de Biodiversiteit' brengt Leefmilieu Brussel binnenkort de brochure 'Biodiversiteit in Brussel' uit. Daarin wordt een overzicht gegeven van de dieren en planten die typisch zijn voor het Gewest. De brochure is gratis te bestellen bij Leefmilieu Brussel.

Om de biodiversiteit te beschermen, zorgt Leefmilieu Brussel ervoor dat:

- de groene zones worden beheerd zonder pesticiden;
- bepaalde zones worden gemaaid (in plaats van geschoren) om de ontwikkeling van bloemenweides en de bijhorende biodiversiteit mogelijk te maken;
- dood hout op de grond wordt bewaard om tal van kleine diertjes, zoals de egel en het roodborstje, beschutting te bieden;
- oude of holle bomen worden behouden zodat vleermuizen, spechten en mezen er onderdak kunnen vinden;
- moerasgebieden, bronnen, beekjes, poelen en vijvers worden beschermd, hersteld en opgewaarderd door bijvoorbeeld licht hellende oevers aan te leggen zodat dieren eenvoudig van het water aan wal kunnen gaan en vice versa;
- in de aanplantingen zo veel mogelijk wordt gekozen voor lokale soorten en dat de woekersoorten onder controle worden gehouden.

Elk van ons kan helpen om de biodiversiteit te beschermen. Daarop komen we uitgebreid terug in ons volgend nummer. Ondertussen kunt u een kijkje nemen in de brochure 'Een natuurlijke en gezellige tuin - 100 tips om het milieu te respecteren en de biodiversiteit te bevorderen'. Gratis te bestellen bij Leefmilieu Brussel.

www.leefmilieubrussel.be

Duurzaam consumeren

De SOLIDAIRE AANKOOPGROEPEN werpen hun vruchten af

In Brussel ontstaan steeds meer Solidaire Aankoopgroepen voor Artisanale Landbouw (SAGAL). Door een ander consumptiepatroon en een andere relatie met de landbouw te promoten, ijveren deze kleine groepen van verantwoorde consumenten voor een betere wereld.

Gwenaël levert haar biokazen.

Zaterdagochtend, Moricharplaats, Sint-Gillis. Er heerst heel wat activiteit op de speelplaats van de school. François helpt Serge met het dragen van kistjes en mandjes. Florence noteert de leveringen in een schriftje en zet de prijzen op papier. De groenten die op de speelplaats worden opgestapeld, werden geteeld in de Ardennen. Allemaal seizoensgroenten (pompoenen, witloof, spruitjes) of goed bewaarde groenten (sjalotjes, uien, wortels, aardappels, blikken met zuurzoete groenten). Een beetje later arriveert Gwenaël met een grote levering kazen.

Delen

Dezelfde ochtend komen er een twintigtal gezinnen langs om hun manden te vullen. Florence: "We krijgen onze producten in bulk en vervolgens verdelen we alles onder mekaar. Dat is zelfbestuur. De taken verdelen we onderling." François: "Soms hebben we ook andere producten: honing, chocolade of vlees. Als we leveranciers vinden die onze filosofie delen, is alles mogelijk."

'Delen': we bevinden ons hier bij een van de 25 Solidaire Aankoopgroepen voor Artisanale Landbouw (SAGAL) in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het principe leunt sterk aan bij dat van het

welbekende 'biopakket'. De SAGAL-leden sluiten solidariteitscontracten af: ze willen dat de producenten bepaalde sociale criteria (eerlijke verloning), milieuvorwaarden (weinig mechanische productie) en economische parameters (korte distributieketen en transparantie) respecteren.

De SAGAL's sluiten met de producenten 'contracten' af voor een jaar. Die zekerheid motiveert de producenten om mee te stappen in het engagement. De SAGAL's doen aan zelfbestuur en zoeken vooral gezelligheid. François: "Om die reden beperken we de grootte van de groepen. Een twintigtal families is het maximum. We zijn «leefgroepen», geen aankoopcentrales."

Zonder automatische machines

En dat werkt. Dat bevestigt ook Serge, de 'landbouwer': "We werken met twee families en een jongere op de boerderij "Arc-en-Ciel". Groenten worden op anderhalve hectare geteeld, zonder dat er automatische machines aan te pas komen: hier doen we zoveel mogelijk beroep op de trekkracht van dieren. De SAGAL-aanpak garandeert de klanten de nodige kwaliteit en laat ons toe om ervan te leven. Met onze manier van werken zouden we met één vijfendertigste van de Belgische landbouwgronden voldoende groenten kunnen telen om het hele land te bedienen. En zouden we werk verschaffen aan 180 000 groentetelers."

Maar daar zijn we nog lang niet. Toch zitten de SAGAL's in de lift. Steeds meer groepen zien het levenslicht, en om die toename op te vangen, moet het aanbod worden versterkt. Door hun engagementen op middellange termijn, kunnen de SAGAL's trouwens nieuwe producenten helpen bij hun opstarten.

WIST U DAT?

De Brusselse SAGAL's hebben zich in een netwerk georganiseerd. Het netwerk zoekt nieuwe producenten, beheert een database van geïnteresseerden en zal zo nieuwe SAGAL's helpen creëren in de toekomst. Op de website van het netwerk (www.gasap.be) vindt u het charter dat als basis dient voor de contracten met de producenten. Meer info over de SAGAL's bij Alexandre Dewez op het nummer 0498 33 88 62 of via e-mail naar coördinateur@gasap.be

Serge - groentekweker

"Door op deze manier onze producten te verkopen, is de klant zeker van de kwaliteit en kunnen wij verder onze stiel uitoefenen."

Niets dan seizoensgroenten...

HET SPEL

Zoek de dieren

L	I	B	E	L	W	O	P	E	M	Q	E	V
P	M	R	C	T	Y	U	I	E	V	B	T	B
O	B	U	I	Z	E	R	D	K	I	M	Y	G
E	F	F	E	I	T	A	R	H	D	E	U	T
M	R	M	U	S	I	T	F	O	O	E	K	S
D	E	G	T	I	B	A	M	O	L	S	N	L
Z	D	C	V	T	G	Y	U	R	B	G	Y	A
E	V	E	R	Z	W	I	J	N	E	F	G	K
G	R	O	E	B	I	O	D	P	E	F	T	J
V	G	E	D	R	G	W	Q	A	B	I	J	K

In dit rooster schuilen tien dieren die bijdragen tot de biodiversiteit in Brussel. Hoeveel vind jij er terug? De libel hebben wij al voor je gevonden. De namen vind je zowel horizontaal als verticaal.

Oplossingen: libel, mees, bij, rat, eekhoorn, mol, mus, slak, buizerd, evertzjijn.

“Wees duurzaam, denk al aan 2010-2011”

De nood aan milieuoopleidingen wordt steeds groter. Door de kinderen te sensibiliseren, bereiken we ook de familie en vrienden. Daarom helpt Leefmilieu Brussel proffen die een opleiding willen volgen, die een kader zoeken om in de klas over een specifiek thema te spreken (water, papier, energie, geluidshinder, enz.) of die hulp willen bij de uitwerking van andere projecten.

Dit gezegd zijnde – en dat weten lesgevers maar al te goed – vraagt het heel wat tijd om een schooljaar voor te bereiden. De lesprogramma's van Leefmilieu Brussel voor lagere scholen voor het schooljaar 2010-2011 zijn al beschikbaar. Schrijf u dus nu al in!

Meer info op: www.leefmilieubrussel.be > Scholen > Ons educatief aanbod > Basisonderwijs. Of via Kris Van Ingelghem van Green Steunpunt Brussel op het nummer 02 893 08 09.

Agenda

Om dit tijdschrift elke maand gratis te ontvangen: 02 775 75 75, abonnement@leefmilieubrussel.be of www.leefmilieubrussel.be/abonnement.

03/04 - UITSTAP

POELBOS EN HET MOERAS VAN JETTE

Ontdek twee gewestelijke natuurreservaten. Het Poelbos is een oude steengroeve die in de 17de eeuw herbeboost werd. Haar bronnen bevoorraden een visvijver alsook het aangrenzende moeras van Jette. Gratis activiteit.

Plaats van afspraak: Ingang van het Poelbos, Laarbeeklaan 112, Jette om 14.00 uur. Einde rond 16.30 uur.

Meer info: Jean Rommes, 02 893 09 91, jean.rommes@natagora.be

08/04 - LEZING

ETTERBEEK

Een lezing over het waarom en hoe van composteren. Ook de verschillende technieken komen aan bod. Specialist Vincent Gobbe bespreekt de problemen en praktische oplossingen. Gratis activiteit. Gelieve te reserveren.

Plaats van afspraak: Europazaal, gemeentehuis Etterbeek, Oudergemlaan 115.

Meer info: 02 627 27 85, enviro@etterbeek.be

18/04 - UITSTAP

SCHEUTBOS

Luisteren naar de vogels. Gratis activiteit.

Plaats van afspraak: chalet van de parkwachters op het einde van Scheutbosstraat in Sint-Jans-Molenbeek. Twee voorstellingen: om 7.00 uur (er

wordt voor koffie en croissants gezorgd) en om 10.00 uur (einde omstreeks 12.30 uur).

Meer info: Jean Leveque, 0496 53 07 68, leveque.jean@hotmail.com

21/04 - LEZING

ETTERBEEK

Lezing over het abc van de biologische tuin. Bodem, onkruid, indringers en parasieten. David Haelterman beantwoordt alle vragen over de natuur. Gratis activiteit. Gelieve te reserveren.

Plaats van afspraak: Raadzaal in het gemeentehuis van Etterbeek, Oudergemlaan 115.

Meer info: 02 627 27 85, enviro@etterbeek.be

24/04 - ANIMATIE

ETTERBEEK

Constructie van een grote kruidenspiraal en bereiding van een populaire soep samen met vzw 'Le Début des Haricots'. Gratis activiteit

Plaats van afspraak: De participatieve tuinen van Etterbeek, Nieuwe Laan 171. Van 10.00 tot 15.00 uur.

Meer info: 02 627 27 85, enviro@etterbeek.be

27/04 - WANDELING

ZONIËNMARS

De 32ste editie van de Zoniënmars is een ideale gelegenheid om de groene long van Brussel te (her)ontdekken. Het Gemeenschapscentrum Wabo van Watermaal-Bosvoorde voorziet veilig afgebakende trajecten van 5, 10, 15 en 25 kilometer. De wandelingen zijn geschikt voor beginnende en geïnteresseerde wandelaars, mensen van alle leeftijden en gezinnen met kinderen. Betalende activiteit: 1 euro voor Wabo-leden, 1,5 euro voor niet-leden, 3 euro voor gezinnen.

Plaats van afspraak: Gemeenschapscentrum Wabo, Delleurlaan 39 – 43 in Watermaal-Bosvoorde. Vertrek tussen 8.00 en 15.00 uur (deelnemers voor 25 km kunnen tot 14.00 uur vertrekken).

Meer info: 02 675 40 10, wabo@vgc.be

Voor al uw vragen:

INFO

02 775 75 75
www.leefmilieubrussel.be